

Avaluació d'impacte

Ajut extraordinari a persones afectades per ERTO o contracte fix-discontinu

Avaluació d'impacte

Ajut extraordinari a persones afectades per ERTO o contracte fix-discontinuu

Informe definitiu:

Març 2024

Tipus d'avaluació:

Impacte

Mètode:

Dobles diferències esglaonades

Avaluació encarregada i finançada per:

Departament d'Economia i Hisenda de
la Generalitat de Catalunya

Avaluació realitzada per:

Caixabank Research i
Universitat Pompeu Fabra

Amb la revisió d'Ivàlua, i traducció de
l'anglès finançada per Ivàlua.

Equip de treball:

Oriol Aspachs, Flora Bolonyai, Alberto
Graziano, Josep Mestres ⁽¹⁾
Jose G. Montalvo i Marta Reynal-
Querol ⁽²⁾

(1) Caixabank Research; (2) UPF

© Institut Català d'Avaluació de
Polítiques Públiques (Ivàlua), 2024
Aquesta obra està subjecta a la
llicència Creative Commons de
Reconeixement-NoComercial-
CompartirIgual 4.0 Internacional.
Es permet a tercers distribuir, retocar
i crear a partir de l'obra llicenciada
de manera no comercial, la
distribució de les quals cal fer-la
amb una llicència igual a la que
regula aquesta obra original.

Ivàlua

Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques
C/ Pau Claris 108, 4t 1a
Barcelona 08009
Tel. 00 34 93 554 53 00
info@ivalua.cat

Citació suggerida: Aspachs, O., Bolonyai, F., Graziano, A., Mestres J., Montalvo, J.G., Reynal-Querol, M. (2024). Avaluació d'impacte. Ajut extraordinari a persones afectades per ERTO o contracte fix-discontinuu. Barcelona: Ivàlua.

L'avaluació en xifres

172 M€

Pressupost de l'ajut extraordinari per a persones treballadores afectades per un ERTO o amb contracte fix discontinu.

666€

Quantia mitjana de l'ajut. Les transferències monetàries variaven entre 600-900€ depenent de la convocatòria i del nombre de dies que la persona treballadora portés en ERTO.

217.657

Nombre total de persones beneficiàries de l'ajut, equivalent al 74% de les persones que es trobaven en ERTO durant el període requerit per les dues convocatòries.

100 €

Increment en la despesa durant la primera setmana com a conseqüència de rebre l'ajut, de mitjana, entre les persones beneficiàries. L'impacte és el mateix independentment de rebre un ajut de 600€ o 700€.

L'efecte en la despesa total setmanal varia segons categoria:

64€

efecte de l'ajut que prové de retirades d'efectiu.

14€

efecte de l'ajut que prové de la compra de béns durables

10€

efecte de l'ajut que prové de la compra de béns essencials

9€

efecte de l'ajut que prové de la despesa en lleure

<3€

efecte de l'ajut que prové de la despesa en transport o en turisme

nul

Impacte de l'ajut entre 4 i 6 setmanes després de rebre'l. L'efecte de l'ajut es dissipa en el temps per totes les categories, però la despesa en béns essencials dura significativament més.

Resum executiu

- Durant la pandèmia de la COVID-19 la Generalitat de Catalunya va crear una sèrie de mesures de caràcter extraordinari per donar suport als agents del teixit econòmic i productiu afectats per les restriccions imposades per evitar contagis. Entre aquestes mesures es troba l'**ajut extraordinari a persones treballadores afectades per un EERTO o amb contracte fix discontinu** que tenia com a objectiu **compensar la pèrdua d'ingressos de les persones acollides als EERTO**.
- L'ajut va comptar amb **2 convocatòries** (març del 2021 i juliol del 2021) i consistia en una transferència no condicionada fixa d'entre 600 i 900€ segons la convocatòria i el nombre de dies que la persona treballadora portés en EERTO. Un total de **217.657 persones en van ser beneficiàries**, equivalent al 74% de les persones que es trobaven en EERTO durant el període requerit per les dues convocatòries. El pressupost total de l'ajut va ser de **172 milions d'euros amb una quantia mitjana de 666€**.
- L'informe analitza, mitjançant **tècniques de dobles diferències esglaonades**, quin ha estat **l'efecte de l'ajut sobre el consum**: la retirada d'efectiu, la despesa total setmanal amb targeta i la despesa total setmanal per tipus de producte segons la quantia d'ajut rebuda. Degut al fet que els pagaments de l'ajut es van rebre en onades, la metodologia emprada fa ús d'aquesta característica per definir grups de controls i tractats segons la data en què es rep la transferència. Es consideren com a grups de controls els que a data de referència encara no eren tractats.
- Per fer-ho, **s'utilitza informació de les transaccions financeres** registrades a comptes bancaris individuals anonimitzats de **CaixaBank**. Es considera que els clients d'aquest banc són una mostra representativa de la població catalana. De fet, la mostra obtinguda conté informació d'un total de 96.258 transferències rebudes per 67.611 persones beneficiàries de l'ajut, el que representa un 31% de les persones beneficiàries. D'aquestes, es restringeix la mostra a les persones que van rebre la quantia de l'ajut en una única transferència i en setmanes on més de 100 individus van ser tractats, de manera que s'ha analitzat l'impacte de l'ajut sobre **25.083 beneficiàries**.
- Els resultats de l'anàlisi indiquen **les persones beneficiàries han incrementat la seva despesa total setmanal en 100€ com a conseqüència de rebre l'ajut**, de mitjana, en la setmana de rebre'l. Es mostra un efecte principalment en la retirada d'efectiu i en les categories de béns essencials, durables i oci. Aquest efecte es dissipa en entre 4 i 6 setmanes després de la seva recepció. Els resultats de l'anàlisi d'impacte apunten que, tot i que l'impacte de l'ajut és estadísticament significatiu durant les primeres setmanes posteriors a rebre'l, també **és econòmicament petit i força limitat**.

Índex

1. Introducció	1
2. Literatura	2
3. Plans d'excedència laboral a Espanya i Catalunya	4
4. Dades i metodologia	5
5. Resultats	8
5.1. Impacte sobre la despesa total	8
5.2. Impacte sobre les retirades d'efectiu	9
5.3. Impacte sobre la despesa per categoria.....	10
5.4. Impacte sobre la despesa total segons l'import de la transferència	11
5.5. Comprovacions de la robustesa	12
6. Conclusions	13
7. Apèndixs	14
8. Bibliografia	16

1. Introducció

La propagació de la COVID-19 va afectar greument l'economia de la majoria dels països. El PIB de la zona euro es va contreure un 6,8% el 2020, l'any més crític de la crisi, segons l'Eurostat. L'economia espanyola va ser una de les més afectades per la pandèmia i el seu PIB va disminuir encara més, un -11,0%. La pandèmia i les mesures de confinament aplicades per aturar-la també han tingut un impacte considerable sobre el mercat laboral. A Espanya, entre mitjans de març i finals d'abril, gairebé un milió de treballadors van perdre la feina, i altres 4,6 milions van haver d'acollir-se forçosament a plans d'acomiadament temporal.

Els governs de tot el món van intentar mitigar les conseqüències econòmiques de la pandèmia invertint vastos recursos en una combinació d'ajudes a la renda familiar i facilitats creditícies per a les empreses i les persones treballadores autònomes (FMI, 2020; OIT, 2020). A Espanya, durant el 2020, les mesures de despesa addicional van arribar al 4,1% del PIB (la majoria en prestacions per desocupació per als treballadors i les treballadores) i les mesures de suport a la liquiditat van assolir el 14,4% del PIB.

S'han utilitzat principalment dos tipus de prestacions per donar suport als ingressos de les persones treballadores durant la pandèmia de la COVID-19: les prestacions per desocupació i els plans d'excedència laboral coneguts a Espanya com a ERTE (acrònim d'*expedientes de regulación temporal de empleo*) i a Catalunya com a ERTO (expedients de regulació temporal d'ocupació).

A Espanya, les prestacions per desocupació solen requerir haver treballat almenys 360 dies en els últims sis anys. Normalment, les prestacions són proporcionals al temps treballat anteriorment i es poden percebre durant un màxim de 18 mesos.¹ Durant l'emergència de la COVID-19, el govern espanyol va facilitar l'accés a aquestes prestacions i va ampliar-ne la cobertura creant prestacions especials per desocupació per a aquelles persones que, d'una altra manera, ja no hi tindrien dret.

Els plans d'excedència laboral són mecanismes d'acomiadament temporal que mantenen la relació entre l'empresa i la persona treballadora, ja que aquesta continua afiliada a la Seguretat Social, i li permeten rebre prestacions per desocupació mentre no treballa (o experimenta una reducció del nombre d'hores/dies treballats). Aquestes prestacions són proporcionals al període en què els empleats i les empleades no treballen i són compatibles amb l'ocupació a temps parcial.

A diferència d'altres països europeus, com Alemanya amb el seu programa *Kurzarbeit*, els plans d'excedència laboral no estaven molt estesos a Espanya abans d'aquesta crisi. Per fomentar-ne l'ús, durant la pandèmia el govern espanyol va subvencionar part de les cotitzacions empresarials a la Seguretat Social de les persones treballadores

¹ Aquestes condicions s'apliquen a totes les persones treballadores, independentment del seu país de naixement, de manera que no hi ha distinció entre les persones nadiues i les nascudes a l'estranger.

acollides als plans d'excedència. A més, les prestacions rebudes no van disminuir els drets futurs a rebre prestacions per desocupació.

Aquests plans garantien que les persones treballadores rebessin un flux d'ingressos mentre estaven aturats o mentre el seu contracte estava suspès, tot i que d'un import inferior al seu salari ordinari. De fet, en ambdós plans, les prestacions són el 70% de la base de cotització a la Seguretat Social. Aquesta base de cotització sovint és menor que el salari percebut, ja que té un topall màxim. Això implica que les prestacions reals poden ser inferiors al 70% del salari. A més, en el cas dels plans d'excedència laboral, l'import de les prestacions rebudes és proporcional al temps que l'individu no ha treballat, i els ingressos posteriors a la prestació poden incloure tant salaris com prestacions.

Donada la limitació en la quantitat percebuda, i sent aquesta relativament petita, el Govern de la Generalitat de Catalunya va decidir complementar aquests fons amb una transferència monetària addicional. L'objectiu d'aquest informe és analitzar l'impacte d'aquesta ajuda econòmica en la capacitat de consum de les seves persones beneficiàries.

2. Literatura

En treballs anteriors, hem proposat un indicador d'alta freqüència de desigualtat per monitorar l'impacte dels ERTO sobre la desigualtat (Aspachs et al., 2021) i, utilitzant aquest indicador, hem analitzat l'efecte dels ERTO sobre l'evolució de la desigualtat durant la pandèmia mes a mes (Aspachs et al., 2022). Tanmateix, en aquest informe considerem els ERTO aprovats pel Govern de la Generalitat de Catalunya i el seu impacte sobre el consum de les seves persones beneficiàries. Per tant, el present informe contribueix a la literatura sobre l'eficàcia de les transferències i les desgravacions fiscals per estimular el consum, i com es distribueixen els diners entre les diferents categories de despesa de consum. Tot i que la naturalesa de la política està, per defecte, relacionada amb els ERTO, l'objectiu de la mesura complementària no està principalment associat amb l'impacte en el mercat laboral sinó amb el suport addicional a la renda de les famílies.

Recentment, Coibion et al. (2021) han fet una gran enquesta per analitzar l'impacte de la llei CARES.² Determinen que només el 15% de les persones receptores de la transferència van reconèixer haver-se gastat, o tenir previst gastar-se, quasi tota la transferència. La resta la va estalviar (el 33%) o la va utilitzar per pagar deutes (el 58%). Coibion et al. (2021) informen que la major part de la despesa es va concentrar en alimentació, bellesa i altres béns de consum no duradors. Johnson et al. (2006) i Parker et al. (2013) utilitzen l'enquesta de Despesa dels consumidors, complementada amb

² La llei CARES va proporcionar una transferència única de fins a 1.200 dòlars als adults que complien els requisits durant la pandèmia de la COVID-19 als Estats Units.

algunes preguntes addicionals, per analitzar l'impacte de la bonificació d'impostos del 2001 i la reducció d'impostos del 2008, respectivament. Johnson et al. (2006) constaten que la despesa de les llars en béns no duradors va augmentar de mitjana entre un 20 i un 40%, mentre que en el cas de la rebaixa fiscal del 2008 aquesta va ser d'entre un 12 i un 30%. Això no obstant, l'estímul del 2008 va suposar un gran efecte en la compra de béns duradors i serveis relacionats, que augmenten la resposta mitjana de la despesa total de les persones consumidores fins al 50-90% dels pagaments durant els tres mesos posteriors a la recepció.

En contrast amb bona part de la literatura anterior, utilitzem dades administratives d'alta qualitat en lloc de dades d'enquestes. Així mateix, utilitzem informació d'alta freqüència (diària) en comptes de la freqüència trimestral emprada habitualment en recerques anteriors. A més, fem servir un estimador esglaonat de diferència en diferències, el qual és robust a l'heterogeneïtat de l'efecte del tractament, en lloc de l'estimador tradicional d'efectes fixos bidireccionals. La disponibilitat de dades diàries és crucial, ja que els pagaments es van fer en un període de temps molt curt i les limitacions administratives exògenes expliquen per què alguns consumidors van rebre l'estímul en el seu compte un dia i altres l'endemà o l'endemà passat.

També contribuïm a la literatura recent sobre els avantatges de les dades de comptes bancaris per analitzar, gairebé en temps real, l'efecte de l'estímul fiscal. En els últims anys, la investigació econòmica ha començat a aprofitar dades de comptes bancaris per provar resultats teòrics. Aquest és el cas de l'estudi de la hipòtesi de l'ingrés permanent en Gelman et al. (2014) i en Olafsson i Pagel (2018), o l'heterogeneïtat en les elasticitats del consum en el cas de Baker (2018). Les dades internes de les institucions financeres també són particularment adequades per fer un seguiment dels fenòmens econòmics molt freqüents, la qual cosa permet afinar les polítiques públiques en el cas d'una crisi de ràpida propagació com la pandèmia de la COVID-19. Per aquesta raó, des de l'inici de la pandèmia s'ha produït una explosió de noves recerques que utilitzen comptes bancaris i targetes de crèdit o dèbit per fer un seguiment de la despesa,³ l'efecte de les polítiques públiques (Baker et al., 2020), l'impacte de les lleis de distanciament social (Sheridan et al., 2020), o la desigualtat molt freqüent (Aspachs et al., 2022). Els resultats de l'informe mostren la utilitat d'aquesta mena de dades per a analitzar l'impacte a curt termini sobre la despesa d'un estímul monetari. Atès que la major part de l'impacte es produeix durant les primeres setmanes després de rebre el pagament, la disponibilitat de dades setmanals és fonamental per mesurar la dinàmica de la resposta de la despesa.

³ Vegeu Carvalho et al. (2020) per a Espanya, Kubota et al. (2021) per al Japó, Hacıoglu et al. (2020) per al Regne Unit, Chen et al. (2020) i Chetty et al. (2020) per als Estats Units, o Bounie et al. (2020) per a França.

3. Plans d'excedència laboral a Espanya i Catalunya

Molts governs van implementar plans de manteniment de l'ocupació durant la crisi de la COVID-19. Aquests plans d'excedència laboral tenien l'objectiu de donar suport a l'ocupació i als ingressos, i en el seu punt àlgid, l'abril del 2020, representaven un 20% de l'ocupació als països de l'OCDE (OCDE, 2021). A Espanya, aquests plans de reducció de l'ocupació, també anomenats ERTE per les seves sigles en castellà (*expediente de regulación temporal de empleo*; *ERTO en català*), proporcionaven ingressos a les persones treballadores temporalment acomiadades i evitaven un augment dels acomiadaments.

Si bé els plans de manteniment de l'ocupació s'utilitzaven poc a Espanya abans de la crisi de la COVID-19, es van generalitzar durant aquesta. L'abril del 2020, més de 3,5 milions de persones treballadores estaven en ERTO a Espanya (de les quals, 723.000 s'acollien als ERTO a Catalunya). Els governs regionals, com la Generalitat de Catalunya, van posar en marxa mesures complementàries per a aquelles persones en situació de desocupació o ERTO. Aquestes transferències eren un complement al seu subsidi de desocupació estàndard proporcionat pel Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE). El subsidi complementari pagat pel govern català a les persones treballadores en situació d'excedència laboral (o aquelles que són titulars d'un contracte fix discontinu) a Catalunya tenia com a objectiu proporcionar-les una prestació addicional que ajudés a cobrir despeses essencials per, així, garantir les necessitats bàsiques.

L'ajuda consistia en un import fix en funció dels dies que una persona havia estat en un pla d'excedència laboral durant un període de temps determinat, i oscil·lava entre els 600 i els 900 € per a la convocatòria de març del 2021 i entre els 600 i els 700 € per a la convocatòria de juliol del 2021.⁴ Segons el govern català,⁵ la primera convocatòria va ser rebuda per 121.790 persones beneficiàries, i la segona, per 93.465 persones beneficiàries.

El nostre estudi és el primer que explora empíricament, i de forma individual, l'impacte d'aquests plans d'excedència laboral aprovats pel govern català. Atès que tots els pagaments es van rebre mitjançant domiciliació bancària, les nostres dades, que es basen en informació de comptes bancaris, són particularment adequades per analitzar aquest efecte, ja que podem tractar tota la població beneficiària en el banc més gran d'Espanya. A més, també és possible veure el patró de despesa de molt alta freqüència (diària) utilitzant la informació de les targetes de crèdit associades al compte bancari de les persones beneficiàries.

⁴ Trobareu més detalls sobre la subvenció i les seves bases a l'Ordre TSF.63.2021 (primera convocatòria de març del 2021) i a l'Ordre EMT.157.2021 (primera convocatòria de juliol del 2021).

⁵ Registre d'ajuts i subvencions de Catalunya (RAISC).

4.Dades i metodologia

Les nostres dades provenen de comptes bancaris personals anonimitzats de CaixaBank, el banc líder a Espanya per actius totals i dipòsits directes de nòmines.⁶ Utilitzem informació de transaccions financeres registrades en comptes bancaris individuals. Aquesta valuosa informació transaccional permet recopilar, en temps real i a escala individual, informació sobre la despesa personal. A més, per recerques anteriors⁷ sabem que la clientela del banc és representativa de la població espanyola en termes de gènere, d'ingressos, d'ubicació geogràfica, etc.

Taula 1. Nombre de pagaments per onada, import i elegibilitat

Onada	Import	Pagament únic (N = 38.964)	Dos pagaments (N = 28.647)
TSF097	100	1	0
TSF097	200	9	5
TSF097	600	14.543	9.363
TSF097	700	10.761	18.283
TSF097	800	408	486
TSF097	900	442	510
TSF108	600	4.350	6.252
TSF108	700	8.450	22.395

Podem detectar totes les subvencions complementàries pagades pel govern català rebudes per la clientela de CaixaBank entre el març del 2021 i el setembre del 2022. Les transferències es fan en dues onades, els criteris d'elegibilitat de les quals depenen del període de temps en què les persones van ser beneficiàries del programa ERTO administrat pel govern central d'Espanya. Les transferències pertanyents a la primera onada es fan entre el març del 2021 i el setembre del 2022, mentre que les transferències de la segona onada es fan entre l'agost del 2021 i el setembre del 2022. En la primera onada, les persones beneficiàries reben un pagament únic de 100, 200, 600, 700, 800 o 900 €, mentre que en la segona onada l'import del pagament és de 600 o 700 €.

Aquelles persones que eren elegibles per als pagaments de totes dues onades del programa van rebre dos pagaments diferents. Filtrem la mostra seleccionant les persones beneficiàries que són clientes de CaixaBank, les quals posseïen i utilitzaven

⁶ CaixaBank concentra el 27,1% de les prestacions, dels sous i dels salaris ingressats mensualment en el sector financer espanyol.

⁷ Aspachs et al. (2022).

una targeta de crèdit o de dèbit durant el període en què es van fer les transferències, i que van rebre aquesta en un sol pagament per cada onada. Amb aquesta selecció identifiquem un total de 96.258 pagaments abonats a un total de 67.611 individus. La Taula 1 resumeix el nombre d'individus de la nostra mostra agrupats per onada, import de la transferència i nombre de pagaments.

Per a disposar de grups més homogenis, dividim les nostres dades en dos grups segons el nombre de pagaments rebuts pels individus. La primera submostra es compon d'aquelles persones que només van rebre un pagament, mentre que la segona està formada per aquelles que en van rebre dos. En l'anàlisi multivariant, ens centrem en el grup format per les persones que només reben un pagament per precisar la identificació dels efectes. Tant el grup tractat com el de control es defineixen en funció de la data en què els individus reben el pagament, es fixa una data de referència i es divideix la nostra mostra en dos grups. Aquelles persones que van rebre la transferència abans de la data de referència es consideren el grup tractat, i aquelles que encara no l'havien rebut en aquell moment es fan servir com a controls. En conseqüència, la data de referència també marca el límit de la nostra anàlisi.

Com que els imports que reben els individus són relativament alts, utilitzem les setmanes com a unitats temporals de la nostra anàlisi i agrupem els tractats en cohorts basades en la setmana del calendari en què van rebre l'ajuda. Excloem del grup tractat les persones que van rebre la transferència una setmana en què va haver-hi menys de 100 transferències, ja que aquests casos no s'ajusten als supòsits habituals necessaris per a la identificació en el context d'aplicació esglaonada d'un programa amb efectes potencialment heterogenis. En total, hi ha 25.083 individus tractats agrupats en 7 cohorts, i els 13.816 individus restants formen el grup de control. La Taula 2 resumeix el nombre d'individus de la nostra mostra i proporciona les seves característiques demogràfiques bàsiques. La variable dependent dels nostres models és la despesa setmanal (total o en una categoria específica).

Taula 2. Comparació de les cohorts i les seves dades demogràfiques bàsiques

Cohort	N	Nascuts a l'estranger	Proporció de dones	Edat mitjana	Import mitjà rebut
13	20188	37,6%	54,5%	37,4	644
15	1763	43,4%	51,6%	35,8	649
16	519	49,7%	57,2%	41,7	630
18	1272	34,0%	54,4%	36,9	636
19	492	43,7%	53,7%	36,4	735
21	679	40,9%	50,1%	36,6	745
22	170	45,3%	57,6%	36,2	739

Cohort	N	Nascuts a l'estranger	Proporció de dones	Edat mitjana	Import mitjà rebut
Control	13816	33,6%	50,8%	41,8	665

Per a cada especificació, ens interessa obtenir estimacions sobre l'impacte dels pagaments que cobreixen el període de temps que comença almenys 10 setmanes abans que es facin les transferències i finalitza un màxim de 10 setmanes després del tractament; això significa que, pel que fa al temps natural, considerem el període de temps comprès entre la primera setmana de l'any 2021 i l'última setmana de juliol del 2021. Així doncs, en el primer pas de l'anàlisi de regressió estimem un total de 203 efectes mitjans del tractament grup-temps. Per obtenir els nostres resultats principals, en un segon pas agreguem els efectes estimats del tractament grup-temps als efectes mitjans del tractament en diferents períodes d'exposició a aquest, i ens centrem en una finestra temporal que comença 10 setmanes abans i finalitza 10 setmanes després que es facin les transferències.

Atès que utilitzem dades setmanals, el desplegament esglaonat dels pagaments és una font d'identificació. Per tant, el nostre cas pot ser considerat un disseny de diferència en diferències (DiD) amb un tractament esglaonat. Tradicionalment, l'estimador d'efectes fixos bidireccionals (TWFE, en anglès) ha estat l'escollit per a les especificacions DiD amb temps de tractament esglaonat; no obstant això, Goodman-Bacon (2021) mostra que, sota els efectes de tractament heterogenis, el TWFE no proporciona una estimació vàlida dels paràmetres causals d'interès, fins i tot si el tractament s'ha assignat aleatòriament, perquè aquestes regressions produeixen «males comparacions» que afecten les ponderacions adequades dels molts estimadors de diferència en diferències de dos per dos involucrats en el càlcul. En el cas de períodes múltiples (dinàmics), una pràctica comuna és estendre l'estimació TWFE a l'especificació de l'estudi d'esdeveniments:

$$Y_{i,t} = \gamma_i + \gamma_t + \sum_{k=-K}^{-2} \delta_k^{lead} D_{i,t}^k + \sum_{k=0}^J \delta_k^{lags} D_{i,t}^k + \epsilon_{i,t}$$

on $D_{i,t}^k$ són els temps que descriuen el temps de l'esdeveniment. Tanmateix, tampoc en aquest cas el TWFE pot recuperar els paràmetres causals d'interès. Hi ha diverses propostes recents per resoldre els problemes del TWFE per al disseny DiD amb múltiples períodes de temps.⁸ Utilitzem la metodologia desenvolupada per Callway i Sant'Anna (2021) aprofitant la possibilitat d'agregar els efectes mitjans estimats del

⁸ Vegeu Roth et al. (2023).

tractament (ATT) als efectes mitjans del tractament en diferents períodes d'exposició al tractament.⁹

5. Resultats

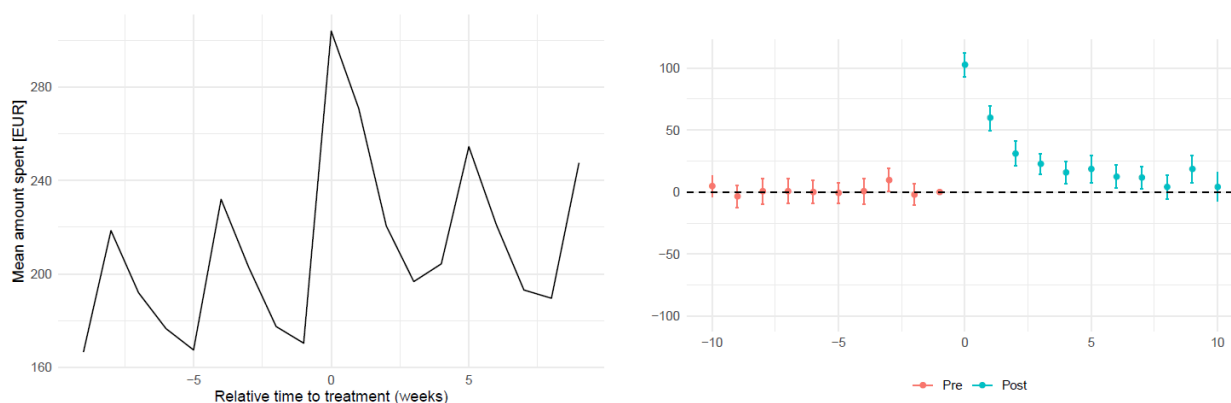
5.1. Impacte sobre la despesa total

El primer exercici estudia l'impacte de les transferències sobre la quantitat total gastada mitjançant transaccions amb targeta. La Figura 1 mostra la mitjana de la quantitat total de les transaccions setmanals amb targeta entorn de les setmanes de recepció de la transferència i l'impacte estimat, agregat dinàmicament, de la transferència en la quantitat de despesa setmanal total amb targeta. És important assenyalar que l'assumpció principal per a la identificació dels efectes (absència de tendències prèvies a la recepció de la transferència) és correcta, a jutjar pels resultats presentats en la figura que conté les estimacions dels paràmetres. Abans de la data de les transferències no hi ha diferències en la despesa del grup de tractament i del grup de control.

La Figura 1a mostra un pic clar en la quantitat total de les transaccions amb targeta en la setmana de recepció i la despesa disminueix gradualment en les setmanes següents. El nostre model estima que els individus gasten aproximadament 100 € més la setmana que reben la transferència en comparació amb el comportament de despesa d'aquells que encara no l'han rebut. L'efecte desapareix força ràpidament; quatre setmanes després de rebre la transferència l'impacte sobre la despesa ja és força petit, i és nul després de sis setmanes.

⁹ Per tant, estem assumint SUTVA, anticipació limitada del tractament i tendències paral·leles condicionals basades en els grups mai tractats que controlen les característiques demogràfiques bàsiques i els perfils d'ingressos.

Figura 1. Impacte sobre la despesa total

(a) Despesa total setmanal durant les setmanes entorn de la transferència

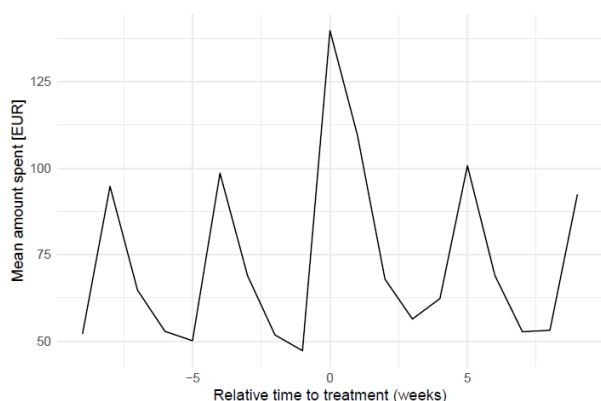
(b) Impacte estimat sobre la despesa total setmanal

Per entendre millor la dinàmica de la despesa addicional impulsada per les transferències, mirem per separat les retirades d'efectiu i les diferents categories de despesa.

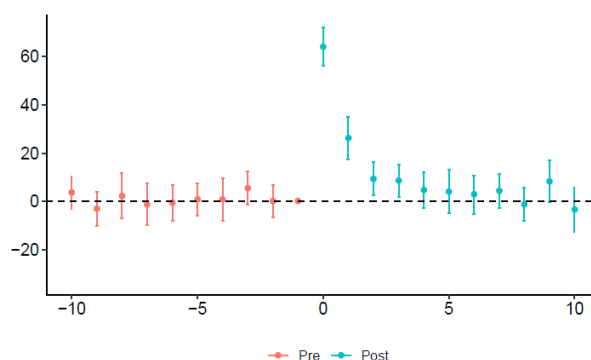
5.2. Impacte sobre les retirades d'efectiu

Tenint en compte les categories de despesa que definim, les transferències són les que més repercuteixen sobre la retirada d'efectiu. Com il·lustra la Figura 2, més del 60% de la despesa addicional feta durant la setmana de les transferències prové de retirades d'efectiu. La quantitat d'efectiu addicional retirat disminueix més ràpidament que la despesa global, i el nostre model estima que no hi ha retirades addicionals després d'un mes. Aquest patró és força comú en l'anàlisi de les subvencions mitjançant domiciliació bancària a les llars amb rendes baixes: la major part de l'efecte inicial es canalitza a través de retirades d'efectiu. Això implica que part de la despesa no pot analitzar-se en termes de categories de despesa.

Figura 2. Impacte sobre les retirades d'efectiu

(a) Retirada d'efectiu total setmanal durant les setmanes entorn de la transferència

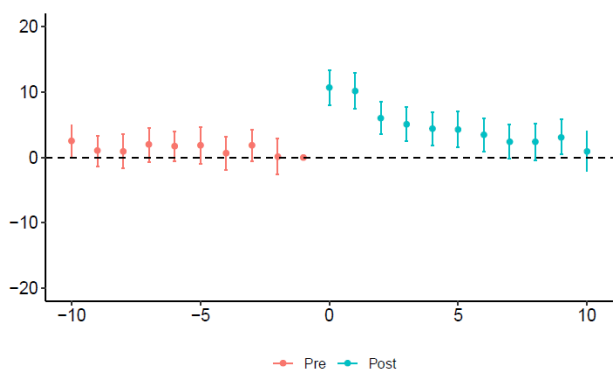

(b) Impacte estimat sobre la retirada d'efectiu total setmanal

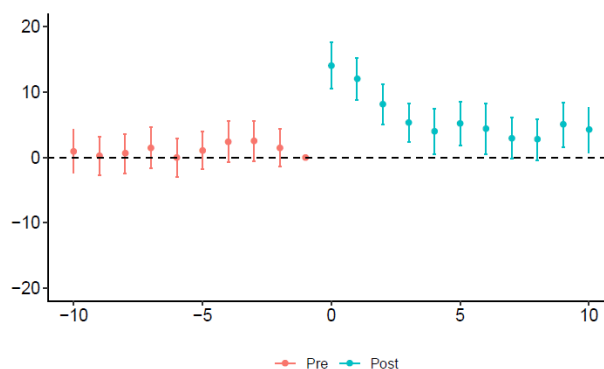
5.3. Impacte sobre la despesa per categoria

Per a la quantitat de diners no retirats en efectiu, podem analitzar la despesa per categories. Utilitzant la mateixa especificació (DiD esglaonats per als efectes heterogenis), estimem l'impacte més gran en la categoria de béns duradors, seguida de la de béns de primera necessitat i oci, mentre que no hi ha una diferència substancial en la despesa en el cas dels sectors de transport i turisme, i tampoc en altres comerços no categoritzats.

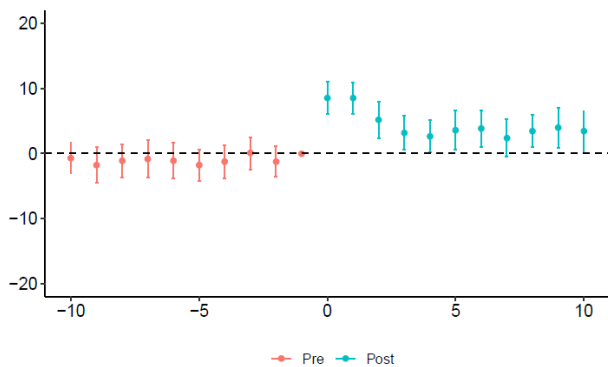
Figura 3. Impacte estimat sobre la despesa setmanal en els diferents sectors

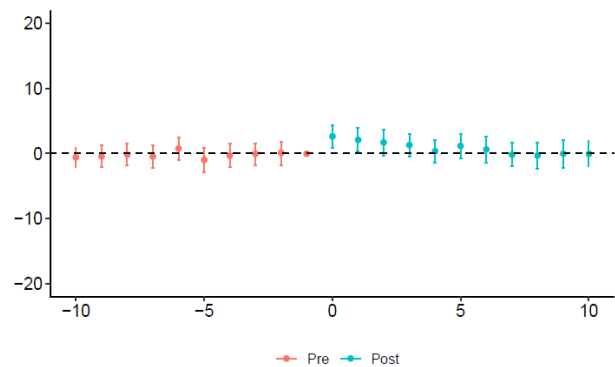
(a) Impacte estimat sobre la despesa setmanal en productes bàsics

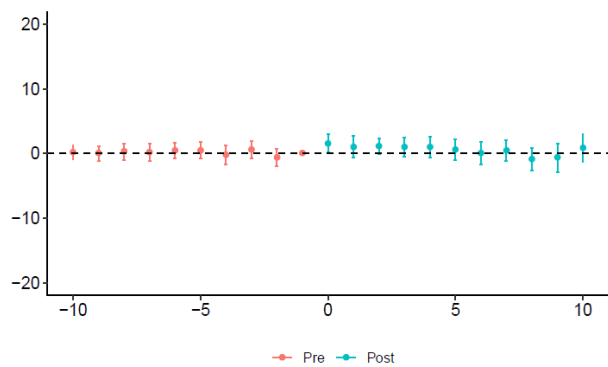
(b) Impacte estimat sobre la despesa setmanal en béns duradors

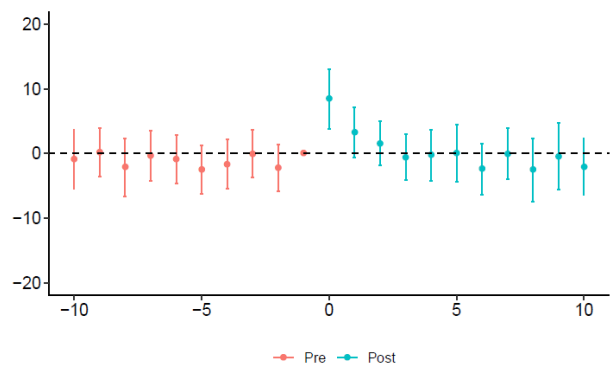
(c) Impacte estimat sobre la despesa setmanal de productes en oci

(d) Impacte estimat sobre la despesa total setmanal en transport

(e) Impacte estimat sobre la despesa setmanal en turisme

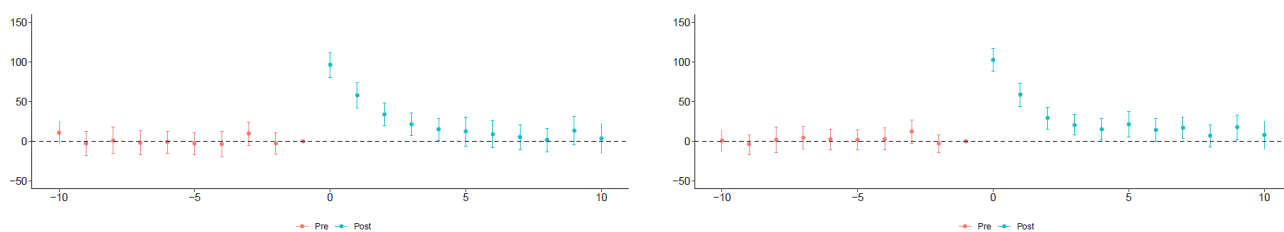

(f) Impacte estimat sobre la despesa en altres categories

5.4. Impacte sobre la despesa total segons l'import de la transferència

Per saber si l'import de la transferència va tenir algun impacte en els patrons de despesa, vam dur a terme regressions separades centrant-nos en les persones de la nostra mostra que van rebre un pagament únic de 600 o 700 €. Com mostra la Figura 4, no s'observen diferències substancials entre els dos subgrups. Això és interessant, ja que s'exposa que la propensió marginal mitjana a consumir és més alta per a les persones treballadores que van rebre l'import més baix. En particular, la MPC (propensió marginal al consum, marginal propensity to consume en anglès) mitjana dels treballadors que van rebre 600 € és del 31,5%, mentre que per als treballadors que van rebre 700 € és del 27%.

Figura 4. Impacte sobre la despesa setmanal total

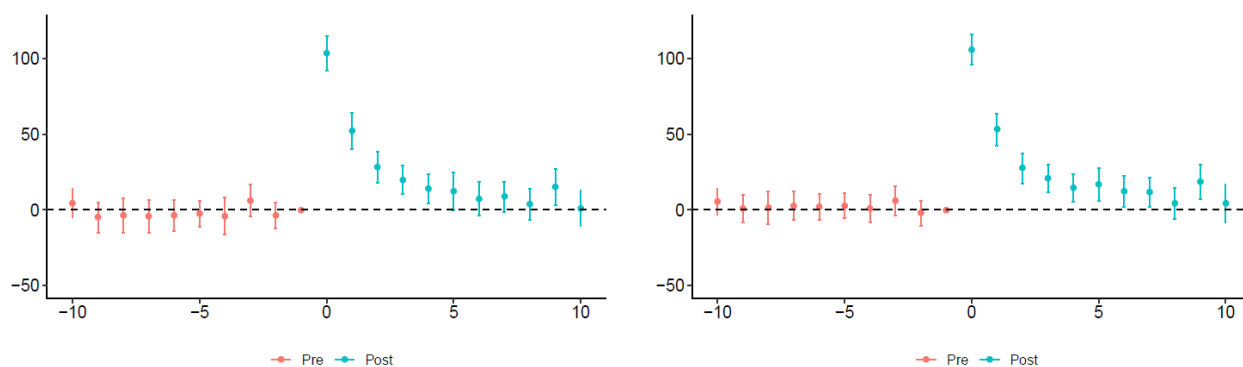
(a) persones beneficiàries de 600€

(b) persones beneficiàries de 700€

5.5. Comprovacions de la robustesa

Per comprovar la robustesa dels nostres resultats principals, considerem especificacions alternatives. En primer lloc, executem una especificació amb covariants¹⁰ i, en segon lloc, apliquem una especificació en què el grup de control està format per les unitats encara no tractades, 5. Els nostres resultats no canvien substancialment.

Figura 5. Especificacions alternatives

(a) Covariants incloses

(b) Grup de control encara no tractat

Les figures anteriors mostren que els resultats són robustos al canvi en la definició del grup de control i a la introducció de covariants.

¹⁰ Controlem el sexe, el grup d'edat, el fet d'haver nascut fora d'Espanya i l'import de la transferència rebuda.

6. Conclusions

En aquest informe considerem l'impacte dels ERTO aprovats pel Govern de la Generalitat de Catalunya sobre el consum de les seves persones beneficiàries. Les principals conclusions són les següents:

- El dia de la recepció de la transferència hi ha un augment estadísticament significatiu de la despesa en totes les categories de consum, inclosa la despesa total.
- L'efecte total sobre l'impacte de la transferència és d'uns 100 € de despesa, independentment de si es reben 600 o 700 €. Després de sis setmanes, l'impacte acumulat arriba als 335 €, la qual cosa representa una propensió marginal acumulada a gastar d'aproximadament el 50%.
- Una gran part de l'impacte (entorn del 60%) està associada a les retirades d'efectiu. Això no difereix dels resultats anteriors, que mostren que les famílies amb ingressos baixos tendeixen a utilitzar l'efectiu en una proporció més alta que les que tenen ingressos mitjans i alts.
- L'impacte de la transferència sobre la despesa disminueix ràpidament (entre 4 i 6 setmanes).
- L'efecte sobre els articles de primera necessitat (alimentació, etc.) dura bastant més que l'impacte en altres categories.
- Tot i que l'impacte és sempre estadísticament significatiu durant les primeres setmanes, és econòmicament petit i força limitat.

Els exercicis de robustesa que utilitzen una definició diferent del grup de control i covariants per controlar els possibles desequilibris proporcionen exactament els mateixos resultats, fet que és una garantia tranquil·litzadora que els resultats són forts i sòlids.

7. Apèndixs

Taula 3. Estimacions i intervals de confiança del 95% a partir dels principals models de regressió

Temps de l'esdeveniment (setmanes)	Categoria de despesa							
	Despesa total	Retirada d'efectiu	Articles de primera necessitat	Béns duradors	Oci	Transport	Turisme	Altres
-10	4.68 (-4.86, 14.22)	9.58 (-2.98, 10.14)	2.55 (-0.03, 5.12)	0.9 (-2.33, 4.13)	-0.72 (-3.39, 1.95)	-0.62 (-2.27, 1.02)	0.22 (-1.05, 1.49)	-0.87 (-5.5, 3.76)
-9	-9.58 (-13.28, 6.13)	-5.11 (-9.94, 3.72)	0.98 (-1.52, 3.48)	0.23 (-2.78, 3.25)	-1.75 (-4.45, 0.94)	-0.44 (-2, 1.13)	-0.01 (-1.25, 1.23)	0.18 (-3.66, 4.01)
-8	0.71 (-10.44, 11.87)	2.55 (-6.45, 11.15)	0.9 (-1.74, 3.55)	0.6 (-2.28, 3.48)	-1.14 (-3.78, 1.5)	-0.15 (-1.87, 1.56)	0.27 (-1, 1.53)	-2.16 (-6.74, 2.43)
-7	0.85 (-8.08, 9.78)	-1.1 (-8.55, 6.35)	1.9 (-0.55, 4.34)	1.48 (-1.48, 4.43)	-0.85 (-3.53, 1.84)	-0.48 (-2.33, 1.37)	0.16 (-1.21, 1.52)	-0.55 (-4.21, 3.51)
-6	0.19 (-8.74, 9.12)	-0.61 (-7.87, 6.65)	1.72 (-0.78, 4.23)	-0.07 (-2.89, 2.76)	-1.1 (-3.68, 1.48)	0.79 (-0.93, 2.39)	0.44 (-0.82, 1.7)	-0.92 (-4.64, 2.8)
-5	-0.95 (-9.64, 7.73)	0.88 (-6.04, 7.79)	1.86 (-0.88, 4.6)	1.09 (-1.71, 3.77)	-1.8 (-4.27, 0.68)	-0.98 (-2.74, 0.79)	0.48 (-0.84, 1.81)	-2.51 (-6.22, 1.2)
-4	0.55 (-10.03, 11.13)	0.74 (-8.33, 9.82)	0.63 (-2.11, 3.38)	2.4 (-0.71, 5.51)	-1.26 (-3.69, 1.18)	-0.27 (-2.06, 1.53)	-0.21 (-1.65, 1.23)	-1.68 (-5.62, 2.26)
-3	9.65 (-0.49, 19.79)	5.6 (-2.17, 13.38)	1.82 (-0.7, 4.35)	2.44 (-0.48, 5.36)	0.02 (-2.42, 2.46)	-0.12 (-1.84, 1.6)	0.54 (-0.81, 1.9)	-0.02 (-4.01, 3.96)
-2	-2.11 (-10.83, 6.62)	0.16 (-6.58, 6.89)	0.1 (-2.67, 2.86)	1.47 (-1.65, 4.59)	-1.22 (-3.67, 1.23)	0.04 (-1.7, 1.79)	-0.58 (-1.86, 0.71)	-2.25 (-5.99, 1.48)
-1	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)
0	102.47 (91.53, 113.42)	65.97 (55.62, 72.33)	10.67 (7.99, 13.35)	14.07 (10.75, 17.4)	8.57 (5.94, 11.19)	2.58 (0.89, 4.26)	1.56 (0.11, 3.01)	8.47 (3.66, 13.29)
1	59.72 (49.01, 70.43)	26.26 (17.14, 35.58)	10.15 (7.65, 12.67)	12.01 (9.05, 14.98)	8.49 (6.02, 10.96)	2.15 (0.59, 3.7)	1.01 (-0.81, 2.84)	9.24 (-0.46, 19.94)
2	9.124 (21.6, 40.87)	9.49 (1.94, 17.05)	6.02 (3.38, 8.65)	8.12 (4.86, 11.39)	5.1 (2.22, 7.99)	1.64 (-0.35, 3.63)	1.11 (-0.34, 2.57)	1.59 (-2.19, 5.37)
3	22.59 (13.5, 31.56)	8.71 (1.77, 15.66)	5.11 (2.43, 7.79)	5.29 (2.1, 8.49)	5.17 (0.56, 5.77)	1.24 (-0.48, 2.95)	0.98 (-0.47, 2.42)	-0.62 (-4.19, 2.95)
4	15.84 (6.28, 25.41)	4.64 (-1.99, 11.27)	4.96 (1.48, 7.24)	3.99 (0.88, 7.1)	2.66 (0.04, 5.27)	0.32 (-1.48, 2.12)	0.96 (-0.65, 2.57)	-0.27 (-3.93, 3.39)
5	18.56 (7.25, 29.48)	4.18 (-4.49, 12.84)	4.28 (1.65, 6.9)	5.19 (1.99, 8.38)	3.6 (0.52, 6.69)	1.11 (-0.69, 2.92)	0.59 (-1.24, 2.41)	0.1 (-4.11, 4.31)
6	12.51 (1.89, 22.74)	2.82 (-5.07, 10.71)	9.45 (0.78, 6.12)	4.99 (0.69, 8.09)	5.87 (1.19, 6.55)	0.57 (-1.2, 2.34)	0.02 (-1.67, 1.71)	-2.42 (-6.56, 1.72)
7	11.62 (2.05, 21.2)	4.51 (-3, 11.62)	2.39 (-0.18, 4.95)	2.91 (-0.05, 5.87)	2.39 (-0.41, 5.2)	-0.14 (-1.93, 1.64)	0.45 (-1.27, 2.18)	-0.06 (-4.43, 4.32)
8	9.97 (-6.4, 14.34)	-1.09 (-7.84, 5.66)	2.36 (-0.43, 5.15)	2.7 (-0.38, 5.78)	5.46 (0.7, 6.23)	-0.33 (-2.29, 1.63)	-0.88 (-2.68, 0.92)	-2.54 (-7.66, 2.58)
9	18.48 (7.65, 29.3)	8.39 (0.59, 16.19)	3.1 (0.09, 6.12)	5 (1.69, 8.31)	5.91 (0.94, 6.89)	-0.07 (-2.19, 2.04)	-0.66 (-3.02, 1.7)	-0.45 (-5.7, 4.81)
10	4.21 (-7.9, 16.33)	-3.29 (-12.59, 6.02)	0.93 (-2.02, 3.88)	4.18 (0.92, 7.43)	3.39 (0.34, 6.43)	-0.06 (-2.07, 1.94)	0.88 (-1.26, 3.02)	-2.07 (-6.95, 2.81)

Taula 4. Estimacions i intervals de confiança del 95% a partir dels models de regressió addicionals

Temps de l'esdeveniment (setmanes)	Especificacions			
	Covariants incloses	Control encara no tractat	Transferència de 600 €	Transferència de 700 €
-10	4.56 (-4.98, 14.11)	5.5 (-4.14, 15.15)	10.73 (-3.98, 25.45)	0.14 (-14.47, 14.75)
-9	-5 (-15.2, 5.2)	0.68 (-8, 9.35)	-2.86 (-17.46, 11.74)	-4.41 (-17.34, 8.52)
-8	-3.74 (-15.86, 8.97)	1.42 (-9.57, 12.41)	0.94 (-16.33, 18.22)	1.32 (-15.01, 17.66)
-7	-4.47 (-14.68, 5.74)	2.65 (-6.99, 12.3)	-2.19 (-17.79, 19.41)	4.11 (-9.85, 18.06)
-6	-3.58 (-13.31, 6.15)	1.91 (-7.01, 10.82)	-1.51 (-15.47, 12.45)	2.15 (-11.08, 15.38)
-5	-2.58 (-11.56, 6.39)	2.68 (-5.94, 11.3)	-3.32 (-16.97, 10.34)	1.57 (-11.42, 14.57)
-4	-4.18 (-15.47, 7.03)	0.72 (-9.71, 11.15)	-4.09 (-20.46, 12.29)	2.66 (-12.85, 18.16)
-3	6.28 (-3.38, 15.93)	5.96 (-3.72, 15.63)	9.56 (-4.3, 23.43)	11.87 (-3.16, 26.9)
-2	-3.65 (-12.58, 5.29)	-2.22 (-10.43, 6)	-2.64 (-15.96, 10.69)	-3.35 (-15.96, 9.25)
-1	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)	0 (NA, NA)
0	103.7 (92.29, 114.06)	105.64 (94.95, 116.32)	96.88 (80.79, 112.97)	103.59 (88.57, 118.6)
1	52.08 (41.08, 63.09)	53.1 (41.9, 64.29)	58.26 (42.71, 73.82)	58.82 (44.09, 73.56)
2	28.11 (18.6, 37.61)	27.53 (17.43, 37.63)	34.29 (19.21, 49.37)	29.03 (15.32, 42.73)
3	19.89 (10.89, 28.88)	20.72 (11.82, 29.62)	21.55 (7.91, 35.18)	20.82 (7.58, 34.05)
4	13.85 (4.01, 23.68)	14.59 (5.34, 23.84)	14.97 (0.86, 29.09)	15.06 (2.1, 28.03)
5	12.16 (0.41, 23.91)	16.63 (4.88, 28.38)	12.29 (-6.11, 30.68)	21 (5.49, 36.5)
6	7.16 (-4.35, 18.67)	12.04 (1.08, 22.99)	8.89 (-7.38, 25.16)	13.99 (-0.77, 28.75)
7	8.65 (-0.81, 18.11)	11.49 (0.9, 22.07)	4.82 (-11.08, 20.71)	16.85 (3.79, 29.91)
8	3.76 (-5.69, 13.2)	4.4 (-5.73, 14.53)	1.49 (-12.7, 15.67)	6.72 (-8.55, 22)
9	15.25 (3.85, 26.64)	18.48 (6.13, 30.82)	12.91 (-4.71, 30.54)	17.45 (1.55, 33.35)
10	1.04 (-11.32, 13.41)	4.21 (-8.14, 16.57)	9.46 (-15.66, 22.59)	7.66 (-9.59, 24.9)

8. Bibliografia

O. Aspachs, R. Durante, A. Graziano, J. Mestres, J. Montalvo, i M. Reynal-Querol. Tracking the impact of COVID-19 on economic inequality at high frequency. *PLoS ONE*, 16(3), 2021.

O. Aspachs, R. Durante, A. Graziano, J. Mestres, J. Montalvo, i M. Reynal-Querol. Real-time inequality and the welfare state in motion: Evidence from COVID-19 in Spain. *Economic Policy*, 2022.

S. Baker. Debt and the response of household income to shocks: Validation and application of linked financial account data. *Journal of Political Economy*, 126(4):1504–1556, 2018.

S. R. Baker, R. A. Farrokhnia, S. Meyer, M. Pagel, i C. Yannelis. Income, liquidity, and the consumption response to the 2020 economic stimulus payments. *Review of Asset Pricing Studies*, page Forthcoming, 2020.

D. Bounie, Y. Camara, E. Fize, J. Galbraith, C. Landais, C. Lavest, T. Pazem, i B. Savatier. Consumption dynamics in the COVID crisis: Real time insights from French transactions & bank data. *mimeo*, 2020.

B. Callway and P. Sant'Anna. Difference-in-differences with multiple time periods. *Journal of Econometrics*, 225(2):200–230, 2021.

V. M. Carvalho, S. Hansen, Á. Ortiz, J. R. Garcia, T. Rodrigo, S. Rodriguez Mora, i P. Ruiz de Aguirre. Tracking the COVID-19 crisis with high-resolution transaction data. CEPR Discussion Paper No. DP14642, 2020.

S. Chen, D. Igan, N. Pierri, i A. F. Presbitero. Tracking the economic impact of COVID-19 and mitigation policies in Europe and the United States. *IMF WP/20/125*, 2020.

R. Chetty, J. N. Friedman, N. Hendren, i M. Stepner. Real-Time Economics: A new platform to track the impacts of COVID-19 on people, businesses, and communities using private sector data. NBER Working Paper 27,431, 2020.

O. Coibion, Y. Gorodnichenko, i M. Weber. How did u.s. consumers use their stimulus payments? *NBER Working Paper*, 27693, 2021.

M. Gelman, S. Kariv, M. D. Shapiro, D. Silverman, i S. Tadelis. Harnessing naturally occurring data to measure the response of spending to income. *Science*, 345(6193):212–215, 2014.

A. Goodman-Bacon. Difference-in-differences with variation in treatment timing. *Journal of Econometrics*, 225(2):254–277, 2021.

S. Hacioglu, D. Kanzig, i P. Surico. The distributional impact of the pandemic. *CEPR Discussion Paper 15101*, 2020.

ILO. Covid-19 and the world of work: Country policy responses. 2020.

IMF. Policy responses to covid-19. 2020.

D. S. Johnson, J. A. Parker, i N. S. Souleles. Household expenditure and the income tax rebates of 2001. *American Economic Review*, 96(5):1589–1610, 2006.

S. Kubota, K. Onishi, i Y. Toyama. Consumption responses to COVID-19 payments: evidence from a natural experiment and bank account data. *Journal of Economic Behavior and Organization*, 188:1–17, 2021.

OCDE. Job retention schemes during the COVID-19 crisis: Promoting job retention while supporting job creation. 2021.

A. Olafsson i M. Pagel. The liquid hand-to-mouth: evidence from personal finance management software. *Review of Financial Economics*, 31(11):4398–4446, 2018.

J. A. Parker, N. S. Souleles, D. S. Johnson, i R. McClelland. Consumer spending and the economic stimulus payments of 2008. *American Economic Review*, 103(6):2530–2553, 2013.

J. Roth, P. Sant’Anna, A. Blinski, i J. Poe. What’s trending in difference-in-differences? A synthesis of the recent literature. *Journal of Econometrics*, 235:2218–2244, 2023.

A. Sheridan, A. Andersen, E. Hansen, i N. Johannesen. Social distancing laws cause only small losses of economic activity during the COVID-19 pandemic in Scandinavia. *Proceeding of the National Academy of Sciences*, (August 2020):1–6, 2020.

Avaluar per millorar

A Ivàlua promovem la cultura de l'avaluació de polítiques públiques a Catalunya.
Avaluem polítiques públiques, difonem evidències, oferim formació i elaborem recursos.

Generalitat
de Catalunya

Diputació
Barcelona

Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona